

21.8.2023

Pyhäjärven kaupunki
Ollintie 26
86800 PYHÄSALMI

Viite: Raahen kaupungin neuvottelukutsu 31.8.2023

Asia: Oulun eteläisen alueen työllisyysalueen muodostaminen

Pyhäjärven kaupungin vastaukset kysymyksiin / Muodostettavan työllisyysalueen lähtötilanne

1. Kuinka seuraavat palvelut on järjestetty: kuntanne nykyiset työnhakija-, elinkeino- ja kotoutumispalvelut (mm. asiakkaiden määrä ja rakenne, henkilöstön määrä ja rakenne, toiminnan organisointi, yhteistyötahot, em. palveluiden kustannus yksilöitynä).

Työllisyyskatsauksen mukaan Pyhäjärven kaupungin työvoiman määrä kesäkuun lopussa oli 1.843 henkilöä, joista työttömiä yhteensä 219. Työttömien osuus työvoimasta oli 11,9 %. Työttömiä yhteensä oli 219 henkilöä, joista miehiä 147 ja naisia 72. Edellisen vuoden kesäkuuhun verrattuna työttömien määrä on lisääntynyt 10 henkilöllä.

Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 15 henkilöä ja yli 50-vuotiaita oli 100 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli yhteensä 75. Työttömistä työnhakijoista lomautettuina oli yhteensä 23 henkilöä.

Pyhäjärven kaupungin työllisyystilanteeseen on vaikuttanut merkittävästi kaivostoiminnan loppuminen. Muutama yritys on joutunut myös lomauttamaan henkilöstöä taloudellisten tai tuotannollisten syiden vuoksi. Yhtenä syynä työttömien määrään voidaan pitää sitä, että monelta työttömältä työnhakijalta puuttuu ammattikoulututkinto kokonaan.

Elinkeinopalveluihin liittyvät tehtävät kuuluvat kaupunginjohtajan sekä elinkeinojen kehittäjän toimenkuviin. Elinkeinojen kehittäjän tehtäviin kuuluvat mm. sijoittumisneuvonta ja toimitilapalvelut, kehittämishankkeet, liikeidean arviointi ja testaus, liiketoiminnan suunnittelu ja seutukuntayhteistyö. Myös NIHAK ry:n yrityspalvelupäällikkö palvelee kaupungin elinkeinotoimen koordinoimana yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia yrittäjyyteen liittyvissä asioissa. Elinkeinopalvelut kuuluvat kaupungin organisaatiossa kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Elinkeinojen kehittäjän esimiehenä toimii kaupunginjohtaja.

Elinkeinopalveluihin varatut määrärahat vuonna 2023 ovat yhteensä noin 462.000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus on 39.500 euroa, palvelujen ostot 393.000 euroa. Palvelujen ostot sisältävät yhteistoimintaosuuksiin varatun määrärahat 323.000 euroa, josta 77.000 euroa on varattu Nihak ry:n ostopalveluihin, 100.000 euroa Pyhäjärven Kehitys Oy:n ostopalveluihin, 100.000 euroa Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n ostopalveluihin sekä Leader-kuntaosuuksiin 46.000 euroa. Rakennusten ja huoneistojen vuokrakuluihin varattu määräraha on 29.500 euroa.

Pyhäjärven kaupunki on panostanut jo muutaman vuoden ajan työllisyyden hoitoon palkkaamalla määräaikaisesti työllisyyskoordinaattorin. Työllisyyskoordinaattorin tehtäviin kuuluvat mm. kotoutumispalvelujen järjestäminen, palkkatuki- ja velvoitetöyöllistämisen koordinointi, työkokeilupaiikkojen järjestäminen, täydennys- ja muuntokoulutusten suunnittelu ja toteuttaminen, työllisyys Hankkeiden valmistelu, yhteistyö nuorten työpajatoiminnan kanssa sekä kaupungin kesätyöllistämisen, Pyhäjärvi-lisän sekä työttömien matkatuen valmistelu ja toimeenpano. Työllisyyspalvelut ovat Pyhäjärven kaupungin organisaatiossa yleishallinnon alla. Työllisyyskoordinaattorin esimiehenä toimii talous- ja hallintojohtaja.

Työllisyyspalvelujen kustannuksiin varatut määrärahat vuonna 2023 ovat yhteensä noin 547.000 euroa, josta henkilöstökulujen osuus on 301.000 euroa. Henkilöstökulut sisältävät työllistetyille, työllisyyskoordinaattorille sekä kesätyöntekijöille maksettavat henkilöstökulut. Palvelujen ostoihin on varattu 25.300, joka sisältää nuorten kesätyöllistämistä varten annettavat palvelusetelimäärärahat. Avustuksiin on varattu yhteensä 219.000 euroa, määrärahasta suurin osa käytetään työmarkkinatuen kuntaosuuksiin. Rakennusten ja huoneistojen vuokratuloihin on varattu 1.700 euroa. Mainittuihin määrärahoihin ei sisälly työpajojen kustannuksia. Työllisyyspalvelujen tulopuolelle on varattu 175.000 euron määräraha, joka sisältää työllistämistukituloja.

Työllisyys- ja elinkeinopalveluissa yhteistyökumppaneina toimivat mm. TE-hallinto, Hyvinvointialue Pohde, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä Jedu, Centria, KAMK, Raudaskylän opisto, Nuorten työpaja, Pyhäjärven kaupungin muut toimialueet, Astuhanke, Pyhäjärven 4H-yhdistys, paikkakunnan muut yhdistykset ja yritykset, Oulun eteläisen alueen työllisyyskoordinaattorit, TYP- työryhmä, Pyhäjärven Kehitys Oy, Kiinteistö Oy Rillankivi, PyhäNet Oy, Nihak ry, Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus sekä koko yrityskenttä.

2. Miten em. palvelut kytetään tai on kytketty kuntanne ekosysteemiin? Erotelkaa kuvauksessanne lakisääteinen ja vapaaehtoinen toiminta. Vapaaehtoista toimintaa on esim. kesätyösetelit nuorille, palkkatukityöllistäminen kuntaan (ei velvot), kuntalisät, erilaisten eilakisääteisten palvelujen tarjoaminen (työvalmentaja tms.) ja näihin käytetty rahoitus.

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut toimivat molemmat Pyhäjärven kaupungin hallintopalvelujen toimialueella. Elinkeinopalveluissa vastuullisena viranhaltijana toimii kaupunginjohtaja ja työllisyyspalveluissa talous- ja hallintojohtaja.

Työllisyyspalveluissa lakisääteiseen toimintaan kuuluu velvoitetöyöllistäminen ja kotouttamispalvelujen järjestäminen.

Työllisyyspalveluissa suuren kustannuksen muodostaa työmarkkinatuen kuntaosuus. Kunnat rahoittavat osan työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta. Kela laskuttaa maksamansa työmarkkinatuen kunnilta jälkikäteen. Kuntien rahoitusvastuu työmarkkinatuen kuntaosuudesta koetaan ongelmalliseksi, koska työllisyyden edistämiseen liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat hyvinvointialueiden vastuulla ja työvoimaviranomaisen palvelut TE-hallinnon vastuulla. Kuntien vaikutusmahdollisuudet työmarkkinatuen kuntaosuudesta aiheutuviin kustannuksiin ovat vähäiset.

Työllisyyspalveluissa vapaaehtoinen toiminta sisältää mm. kesätyösetelit nuorille, palkkatukityöllistämisen, kuntalisän, työttömien matkatuet, hankkeiden valmistelun sekä täydennys- ja muuntokoulutusten suunnittelun ja toteuttamisen.

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut tuotetaan kaupungin omalla rahoituksella, yleiskatteellisilla valtionosuuksilla sekä verotuloilla. Erillisiin hankkeisiin ja projekteihin haetaan hankeavustuksia.

3. Onko kunnallanne valmiutta ja halukkuutta järjestää em. palveluita jatkossa itse tai yhdessä toisen/toisten kunnan/kuntien kanssa.

Kyllä. Pyhäjärven kaupunki näkee toiminnan edellytykseksi, että tulevalla työllisyysalueella on riittävät resurssit vastata keskeisiin toiminnan tuleviin haasteisiin, mm. osaavan työvoiman saatavuuteen alueelle. Pyhäjärven kaupunki on valmistelussaan nojannut joko maakunnan laajuiseen tai ns. Oulun eteläisen alueen laajuiseen työllisyysalueeseen.

4. Miten koko alueen elinvoimaa voidaan kirittää ja tukea?

Alueelle on saatava tulevana 10 vuoden aikana tuhansia uusia työikäisiä täyttämään vapautuvia työpaikkoja ja luomaan mahdollisuuksia kasvualoille, jotka tuovat alueelle niin ikään jopa tuhansia uusia työpaikkoja. Uuden työllisyysalueen tulee toimia osaavan työvoiman aktiivisena hankkijana yhteistyössä alueen yritysten ja kuntien kanssa. Kaikki muut elinvoiman kirittämis- ja tukemistoimenpiteet ovat tärkeitä, mutta ilman osaamisen ja työvoiman saatavuuden tuntuvaa parannusta ei alueen elinvoima voi kehittyä myönteisesti eikä edes pysyä nykyisellä tasolla.

5. Mitä haluatte kuulla 31.8.2023 Raahessa järjestettävässä tilaisuudessa?

Haluamme kuulla, että uusi työllisyysalue muodostetaan strategisena tarkoituksena ratkaista kohdassa 4 tuotu alueen keskeinen tulevaisuuden haaste. Aluetta ei pidä muodostaa ensisijaisesti lakisääteisyiden ja hallinnon näkökulmasta, vaan alueen elinvoiman kehittämisen näkökulmasta.

Pyhäjärven kaupunginhallitus

Henrik Kiviniemi
kaupunginjohtaja

Sari Nissilä
talous- ja hallintojohtaja